

Громадська Думка

ПЕРЕДПЛАТА:

(Ціна 1. прим. в таборі 3 ф.)
" " поза таб. 4 ф.)
На місяць в таборі . . . 25 ф.
" " поза таб. 30 ф.
На 3 місяці в таборі . . . 75 ф.
" " поза таб. 90 ф.

ЧАСОПИСЬ ПОЛОНЕНИХ УКРАЇНЦІВ у ВЕДЛЯРІ.

ВИХОДИТЬ ЩО ЧЕТВЕРГА Й ЩО НЕДІЛІ.

АДРЕСА:

Ukrainischer
Unterrichts-Ausschuss
Lagerzeitung
— in Wetzlar. —

Видав „Видавниче Товариство імени В. Грінченка“.

Ч. 38. (85).

Неділя, 10. червня 1917.

Рік III.

Інтрига історичної Польщі.

Представники польського народу кують зброю, щоби стати валом за утворення історичної Польщі, надіючись виступити в союзі з Мадярами і Австрією проти Німеччини й України.

Дня 27. травня н. ст. зібранося в Кракові ціле парламентарне представництво польського народу, аложене з 60 парламентарних послів, 10 членів палати панів (австрійського Государственного Совету) і 20 соймових послів під проводом Германа, в присутности гостей з польського королівства, які репрезентували Державну Раду у Варшаві й тамошні польські столичні організації. Посол Тетмаєр предложив на нараді до ухвалення послан отсю резолюцію:

„Польське соймове коло стверджує, що одиноким змаганьм польського народу є відансканне независимої Польщі з доступом до моря (?) і признає свою солідарність з тим змаганьм. Соймове коло стверджує далі міжнародний характер тої справи й признає її здійсненне запорукою трівкого мира (!). Польське соймове коло висказує надію, що зичливий Полякам цісар Австрії справу ту віає в свої руки. Відбудова польської держави при помочі Австрії запевнить Австрії природного й трівкого союзника.“

Над цю резолюцію забрав слово польський соціал-демократ пос. Дашинський, який мотивував внесенне посла Тетмаєра: Це внесенне, приложене до нових політичних обставин — казав Дашинський — свідчить, що польське представництво згодило ся на відокремленне Галичини, щоби воно стало ся помістом до злуки з прочими польськими землями. Та в марті стали ся дві події: війна зі злученими Державами, які проголосили независиму, здинену Польщу, і російська революція; ті дві події надали инший характер польській справі. У Польщі нема тепер німецької партії, інтересам Німеччини можуть служити тільки шалені й запроданці (Довготривалі оплески). З Австрією лучить польщу те, що обидва краї є католицькі, обидва є континентальними державами і обидва ве-

дуть експанзію (своє поширенне) на схід. Польща буде підпорою австрійського престоло, але Дашинський перестерігає перед візантійським кадиллом і приниженнем, яке не личить народові.

Тоді резолюцію посла Тетмаєра прийняло соймове коло одногласно повстаньем з місць. Численно зібрану публику перед палатою звістив про те посол Дашинський, кінчаючи словами: Народе, ти побідив!

Таким робом посол Дашинський пояснив краківську ухвалу словами, що Австрія і Польща ведуть експанзію на схід, значить, що відбудована при помочі Австрії польська держава має обнімати також ті українські землі, які колись належали до неї.

Перед 18 роками посол Дашинський на зїзді австрійської соціальної демократії в Берні 1899 р. заявив, що через утворенне провінції Галичини 3 1/2 мільонів Українців зіпханено на ступинь безнадійної меншости та що „3 1/2 мільонів Українців оплачують цілу польську культуру східної Галичини.“ А тепер Дашинський хоче найти поміч у Мадярів і Австрії, щоби розширити границі Польщі на схід і через відбудованне історичної Польщі бодай десять мільонів українського народу на зайнятих українських територіях осередити державами зробити безнадійною меншістю, та приневолити Українців з Галичини, Холмщини, Підляша й Волині оплачувати польську культуру на своїй землі!

Як уладить собі Австро-Угорщина й Німеччина, що Поляки хотять приступу до моря, опираючи се на поміч Австро-Угорщини, та зазначають свою непримиримість супроти Німеччини — се річ обох держав. Се річ обох держав і Мадярів, які тягнуть руку за Польщу.

Нас обходить в цій справі те, що в Кракові проголошено польську експанзію на схід, на українські землі, під протекторатом Австрії. І дня 30. травня н. ст. представники українського народу дали в австрійським парламентам своє правно-

державне застереженне через посла Петрушевича такого змісту:

1) Королівство Галичини й Володимирії, спадщина українського короля Данила (1205—1264), мусить бути відділене з польської частини нинішньої Галичини, аложеної з Краківського Великого князівства та малих князівств Освенціма і Затора, які Австрія прилучила до Галичини 1860 р. і тим способом дала Полякам верховладу над цілою Галичиною.

2) На основі історичного права Холмщина, Підляше й Волинь, як злучені з українським королівством Галичини й Володимирії за короля Данила і його династії (1199—1340), є українськими землями й не повинні в будучині ніколи бути злучені з польськими землями. А кожду спробу в тім напрямі вважають заступники українського народу перед усім культурним світом і перед історією за акт насильства на живім тілі українського народу, як нарушенне його історичних прав і наругу над принципом самоозначення народів, та не заляшать боротьби, доки велика українська нація на всій своїй національній території не осягне найповніших своїх прав.“

Що се є становище не тільки австрійських Українців, але цілої України — про се говорить ухвала Українського Національного зїзду в Києві:

„В звязку з декларацією тимчасової польської державної Ради у відповідь на поклик тимчасового правительства до єдинення польського народу з вільною російською державою перший всеукраїнський національний зїзд рішучо протестує проти всяких польських претенсій на непольські землі.“

Український наїд не стерпить ніяких змагань до загарбання прав на території України, злитій його потом і кровю“.

До того долучуєть ся ухвала військових організацій, які говорять про потребу визволення українських земель з під польського пановання.

Таким робом устами своїх представників говорить увесь український народ, що він буде всіми силами боронити кожний ступінь української землі перед польською експанзією й перед кожним, хто тій експанзії

сприяє, вважаючи ворогом того, хто хоче переступити західну границу України для своїх завойовницьких цілей.

На польські інтриги й змагання до історичної Польщі — Україна відповість другим Жовтими Водами, як за Хмельницького! Цілий український народ в Галичині плакав по селах, як проголошено тільки відокремленне Галичини в Австрії під властю Поляків, а якби тепер прилучено яку-небудь часть української землі до Польщі — уся Україна від малого до великого зірветь ся на ноги!

Не на те проливалася українська кров від Італії і Чорного моря до Балтійського моря в цій війні, аби на нашій українській землі стала ненавистна шляхетська Польща!

II.

..

Простившись, гірко ти ридала,
Мов камінь, жаль на серце ліг,
Ти щиро Господа благала,
Щоб твого милого беріг.

І все голубила надії,
Що він прибуде на весні
Й тоді настануть золотії,
Щастливі, радісні дні.

Аж ось минає вже три роки,
А його все нема й нема...
І сам не їде черноокий
І щось не шле тобі письма.

Твоя душа тобі віщує,
Що тут, як кажуть, не без зла;
Твої молитви були всує,
Даремне слъзи ти лила.

Мов дим по небу голубому,
Твої надії розійшлись...
Даремна думка, що до дому
Твій милий вернеть ся колись.

Не жди на його, безталанна,
І думку залиш свою:
Судила доля невблаганна
Йому загинути в бою...

Минулі радощі кохання.
Сірома згадував щодня
І до остатнього зітхання
Усе твердав твоє імя.

Тепер же все йому байдуже —
Надія, щастє і любов,
Вже він не тішить ся, не тужє:
В землі спокій собі найшов.

Сира холодная могила
Його в обійми прийняла,
Вона для його — любка мила,
Якою ти раніш була...

Сама лишлась ти на світі,
Того, ким дихала, жила
І ким би вік бажала жити—
Лукава доля відняла.

Нема поблизу і могили,
Де прах коханого лежить:
Хоч би над нею—Боже милій!
Поплакати тихо, потужити.

Хоч би з могилою німою
Ділити ваготу журби,
Та ба! фортуною лихою
І в цім одмовлено тобі...

25. мая 1917 р. К. Я.

РЕВОЛЮЦІЯ В РОСІЇ й МИР.

Три українські корпуси в армії.

Зі Штокгольму доносять: В нарадах генеральної квартири Бруслова з міністром Керенським порішено питання утворення українських полків поки що так, що на будуче три армійські корпуси мають складати ся виключно з Українців.

На українським військовим конгресі домагали ся представники українських солдатів, зібрані з усіх частин цілої армії—цілковитого переорганізування російської армії на основі принципу національностей. („Франкфуртер Цайтунг“ з 4. травня, веч.).

Стало ся це завдяки внутрішньому розпадові серед армії й сильному домаганню Українців, щоби їх відділити від російських полків. Тепер Українці мають вже організацію добровольців з тріох лівобережних губерній і три корпуси зложених з Українців. Проти творення українських відділів заявила ся Рада солдатів і робочих і сам міністер Керенський. Та життя й ворожнеча в армії приневолити Бруслова й Керенського до виділення Українців в особні корпуси.

Рада солдатів і робочих і становище Росії.

Зі Штокгольму доносять до „Кельніше Цейтунг“: Становище російської Ради робочих до Штокгольмської конференції є не зовсім ясно. Скобелева вправді визначено до переговорів з інтернаціоналом, але не до Штокгольму, а тільки по думці третьої Циммервальдської конференції. Се неясне становище виходить з цього, що російська Рада робочих розпадаєть ся що раз більше на групи, які займають ся теоріями, від часу, як прибули емігранти, які за границею були відірвані від життя й займали ся теоретичними диспутами, а не ділом. Тепер вони принесли цю заразу до рад робочих.

Ця рада розпала ся на меншевиків і большевиків і в справі заграничної політики не можна привести меншевиків до одної думки. Одна частина стоїть за Плеханова, який в ненависти до Німців йде дальше від Мільюкова, друга, більша числом, противна Англіїцям, і годі їх поєднати. Дійсно рада робочих є тільки зібране тіло без політичної програми й без зністу.

Вплив большевиків, як партії, щезає і розпливаєть ся в анархістичній агітації одиниць. Про практичну вартість стремління войовничих генералів на фронті ніхто в Росії не вірить. Російська армія є така утомлена (се відомо самій Франції) що вона для французьких бажань не може підняти найменшого подвигу. Отверто говорить ся в Петрограді, що підстава до проти-революції щораз більше зростає, бо в краю й серед армії зростає невдоволення з балакучого й непрактичного правительства. Англія шукає опори серед тої нової проти-революційної течії. В краю панує тривога перед голодом і загальною небезпекою перед тим, що буде далі. Сам міністер Керенський, вернувши з поїздки на фронт, сказав, що війна вже тепер перетягнута на рік і що ще перед роком треба було Росії заключити мир.

Побут Керенського в Києві.

З Петрограду доносить телеграфічна агенція: Міністер війни Керенський прибув до Києва, де його прийнято з великим торжеством. В одній з бесід заявив міністер: „Під час моєї подорожі на фронті довідав ся я, що братання на фронті ворожих армій з російською не прибрало великих розмірів. Установчих Зборів не можна скорше скликати, як в листопаді (ноябрі), бо тепер годі відривати народ від польових робіт“.

Прибув міністер до Києва, щоби прослідити кроваві розрухи втікачів

з фронту. Тисячі втікачів розоружило міліцію, як і офіцерів та провідників кадетів, які на автомобілях робили до них приступ. Тисячі втікачів зловлено, решта повтікала. Спокій відновлено.

Заговор проти тимчасового правительства.

Копенгагська „Політкен“ доносить з Петрограду: Викрито тут заговор, якого цілю було усунути Керенського. Слідство виказало, що організація поставила собі цілю провадити далі революцію і убити кількох міністрів. Багато учасників уязнено.

Петроградська рада робочих і солдатів підняла живішу діяльність проти небезпеки анархії. Анархісти виконують в Петрограді, Москві,

Одесі, навіть в Мінську ряд терористичних актів. В Петрограді удалось їм захопити тріох членів виділу ради робочих і солдатів, яких вони захопили на автомобіль, як заложників, до одного монастиря, який їм служить за головну квартиру. Там заховали вони й республіканського генерала Потапова, і тільки військо їх серед кривавої перепалки оружжем визволило.

Уязнення великого князя Миколи Миколаевича.

Ріжні днівники доносять одногідно, що на приказ тимчасового правительства уязнено вел. кн. Миколу Миколаевича. Подію ту лучать з розрухами в Тифлісі, викликаними монархістичною пропагандою.

З українського життя.

Українець—товаришем міністра війни в Росії.

„Кієвская Мисль“ з 23. н. ст. мая доносить: Підчас українського військового з'їзду в Києві наспіла відомість про іменованіє голови Українського Військового Клубу, полковника генерального штабу Якубовича, товаришем міністра війни. З'їзд прийняв сю відомість гримкими окликами „Слава!“ і вислав телеграфічно привіти полковникові Якубовичеві і міністрові війни Керенському.

Українська Центральна Фронтowa Рада.

„Кієвская Мисль“ з дня 15. (28) цвітня, в телеграмі з Мінська повідомляє:

Зорганізувала ся Центральна Фронтowa Рада, яка обєднує українські організації частей військ на фронті. Нова організація обстоєє програму київської Центральної Ради, домаганія автономії України й федеративної республіки. Председателем комітету вибрано Семона Петлюру (відомого українського публіциста, редактора „Української Жити“—Ред.).

Також помічник куратора київського наукового округу—Українець.

Як доносить „Реч“ з дня 15. (27) цвітня, помічником куратора (попечителя) київського наукового округу іменовано відомого українського

педагога, бувшого видавця „Кієвскої Старина“ В. Науменка. Куратором київського наукового округу, який обіймає 6 українських губерній, іменовано—як відомо вже читачам—українського громадянського діяча й ученого історика М. Василенка.

Установчий з'їзд української с.-р. партії.

У Києві відбув ся установчий з'їзд українських соціал-революціонерів, як доносить „К. Мисль“ з 24. (11) цвітня. На з'їзді були представники від партійних організацій київської, полтавської, харківської, чернігівської, катеринославської і ин. губерній. Председателем з'їзду вибрано М. Ковалевського, товаришами—д. Христюка й Ковалева, а секретарем—д. Залізняка. З'їзд відкрив д. Ковалевський (бувший редактор видаваної нелегально „Боротьби“), котрий у своїй промові пригадав з'їздові ідейні традиції партії, які йдуть від основника українського народництва М. Драгоманова (?), й подіє короткий історичний нарис діяльності партії. По привітах з'їзд вислухав рефератів по ріжним питанням програми й тактики. В національній справі з'їзд ухвалив: для здійснення російської федеративної республіки, до котрої партія буде простувати всіма способами, необхідний свободний вислів волі народу на Українських Установчих Зборах, котрі повинні намітити основні бу-

Подолля.

Політичний куток.

2. В чім проявляєть ся сила політики?

В 34. числі „Гром. Думки“ вказали ми на те, що політика не тільки творить, виробляє закони, але вона й примушує також виконувати ті закони. І власне в цьому й криєть ся вся сила політики. А то: 1) у творенню законів і 2) у виконуванні тих же законів. Право творити закони може мати кожний громадянин, або кожда верства, кляса народу. Тільки в тім все лихо, що не кожний хоче тим правом користувати ся. Одні з боязни, незнання, байдужости самі зрікають ся цього права й кажуть: „мені політики не треба“. Такі люде з ненавистю див-

лять ся на кожду часопись, книжку, вони тікають з віч, зборів і тільки, спустивши голови в землю, самітно ходять з кутка в куток та на всіх і вся нарікають.

Друга частина людей, які все таки цікавлять ся всім тим, що кругом їх робить ся—бодай слухають, як їм хтось прочитає часопись, або хоч з далека наставляють уха, коли говорить ся на вічу чи зібраннях. Вони на все годять ся, потакують, як до їх говораш, але коли приходиться ся яку справу рішати, приходиться ся на зборах, на вічу віднести руку „за“ або „проти“—тоді цей рід людей сіцпнуть пальці в кулак і держать міцно, щоб—не дай, Боже—сама рука нехотя не піднесла ся. Ця частина людей, як збирали ся підписи (щоб тов. Скоропися послати в Петроград) слухала все те,

що балакало ся, але як приходило ся дати свій підпис, так ці люде тихенько, щоб ніхто не чув і не бачив, кудись відходили, тікали. А немає як уже вийти, тоді й кажуть: „я подумаю, хай вже завтра... а може й без мене зробилиб“...

Третя частина людей з великої маси народу—се вже ті, які не тільки читають, але й розбирають, що для них корисне, що ні,—не лише цікавлять ся політикою, а слідають за нею, шукають політики і вступають навіть в боротьбу проти кепської для них політики. Ці люде виступають на вічах, чи зборах, самі промовляють, переконають других, дають радо свій голос, де того вимагає політична справа. І ця частина людей в безнастанній боротьбі з кепською політикою стараєть ся поволі „творити, робити полі-

тику“, корисну для широких мас народу.

Отже, як бачимо, то політика відріжняє три роди людей серед робочого народу:

1-ий рід це ті, які цілком не хочуть політики знати, і їх є найбільше серед народу;

2-ий рід це ті, які будуть все слухати, цікавити ся всім, але участі в політичному рухові не хочуть брати, і цей сорт людей є так звані „пасивні політики“;

3-ій рід людей, це вже ті, які гонять ся за політикою, які беруть активну участь в політичному життю, і їх на жаль є серед великої маси народу найменше.

А все таки, розібравши ся ближче, беруть всі три роди людей якусь участь у політиці. Навіть та

Вісти з Росії й зі світа.

НЕДОСТАТОК ХЛІБА В РОСІЇ.

Після нейтральних інформацій всі засоби збіжжа Росії досягали в травні 60 мільйонів пудів. З того часу треба до нового хліба ждати 14 неділь. Довіз збіжжа вносить 5 мільйонів пудів. Нормальна потреба збіжжа для армії і цивільного населення вносить після обчислення Плеханова 18 мільйонів пудів на тиждень і разом 250 мільйонів пудів. А тимчасом Росія, якби навіть виставила все збіжжя на продаж, то може тільки заспокоїти людину на четвертину того часу, якого лишається до нового хліба.

ГАЛИЧИНА—ОСИНЕ ГНІЗДО ДЛЯ РОСІЇ.

Зі Штокгольму доносять про погляд проф. Мігуліна в „Утрі Росії“: Росія відступає від Царгороду, бо супроти повстання Болгарії й Румунії Царгород був би відтятий від Росії, тому боротьба за морські проливи є нісенітниця. З Галичини нас виперто. Росіяне, що були в Галичині, пізнали, що Росія від посідання того осинного гнізда може сподівати ся тільки лиха. Галичина для Росії—се небезпечний здобуток!

АВСТРІЙСЬКА ГОСПОДАРКА НА ВОЛИНІ.

Польський „Комітет обивательський“ у Володимирі Волинським (в окрузі тим є 4° поляків і в інших містах) Польки не мають релятивно більшості) одержав великі заповоги від окупаційних австрійських властей, причім українські організації

не одержали навіть стільки, кілька одержували від галицького союму в Галичині. З цього приводу комісар краввий Крупський виїхав до „Ради стану“ у Варшаві, щоб робити заходи в справі влучення українських територій до Польщі.

„Діло“.

ВІЙНА.

(На основі зніомлень осередніх держав).

На західнім фронті по невдачній першій офензиві підняли 7. червня Англіїці нову офензиву децю на північ у Фляндрії коло Іпері. Від 1. червня підняла ся велика боротьба артилерією. Від ранку йшли цілі колонни війська до штурму коло Wuischaete, кидаючи попередю бомби. Живіща діяльність підняла ся коло Артоя.

На східнім фронті зачала ся перестрілка артилерії біля Риги, Якобштадту, на схід від Луцька, між Бережанами і Нараївкою. Російський наступ у долині Сленік відбито (у Карпатах).

На італійським фронті після 19 днів великої десятої офензивы Італійці потерпіли поразенне. Втратили тільки до полону 27.000 чоловік над Сочех від 12. мая. Під Ямяно за останніх три дні перейшли до неволі цілі полки (86 полк з 2685 чоловік, 69—1932, 71—1831. з 250 офіцерами).

З таборового життя.

НАРОДНА РАДА.

(Засідання 5, 6. і 7. червня 1917 р.)

Засідання Народної Ради відновлено 5. червня. Приступлено до розгляду й затвердження конституції, проект якої, в основних нарисах, виробила призначена до цього комісія. По прочитанню піддають ся на обговорення поодинокі параграфи конституції і затверджують ся за незначними змінами. Більші дискусії викликала параграфи про склад Генеральної Старшини і Народної Ради та строк, на який збирається Народна рада і вибирається Генеральна Старшина. Ухвалено, що Народна Рада вибирається на 6 місяців, Генеральна Старшина також на 6 місяців з тим, що заміна якого небудь члена Генеральної Старшини може наступити кожодчасно по ухвалі Народної Ради. У склад Народної Ради входить від 40 до 60 послів, в залежності від числа мешканців табору в часі виборів. Генеральна Старшина має складатися з 9 членів: президента, секретаря (він же й заступник президента), референта для зносин з командатурою і міністрів: скарбу (грошові справи), просвіти (Просвіт. Громада й инш.), преси (Видавниче т-во), торговлі (чайня і клуб), штуки (театр, музика, мистецтво), внутрішніх справ (адміністрація табору—т-во старших ім. І. Мазепи).

По скінченню розгляду й затвердження основних точок конституції приступлено до вибору президі Н. Р. взамін дотеперішньої, яка була вибрана тимчасово і тепер вважає, що місяц П скінченна разом з принятєм основних законів. У справі кандидатури на президента Народної Ради виникла гаряча дискусія. Означило ся дві групи, що обстоювали свої бажання досить завзято. У звязку з сею кандидатурою виник-

ло питання, хто міг би зайняти становище президента Генеральної Старшини, коли виставлено кандидатуру т. Ан-ка на президента Народної Ради, бо т. Ан-к найкраще надавав ся б на президента Генеральної Старшини. Не обійшло ся й без різких виступів, хоч влучних і справедливих (т. К-ий), іменно за те, щоби т. Ан-ка не вибрати на президента Народної Ради, а вибрати на президента Генеральної Старшини.

До президі Народної Ради вибрано: президентом т. К-ка, товаришами президента т.т. Ян-ка і Вет-ого і секретарями т.т. Р-го і З-ря.

Далі пореведено вибори Генеральної Старшини, у склад якої авійшли: президентом т. А-юк, секретарем т. Б-ко, референтом т. Л-ий і міністрами: скарбу—т. Г-ко, просвіти—т. К-ба, преси—т. П-ий, торговлі—т. М-ий, штуки—т. Д-ко і внутрішніх справ—т. П-ів. Підчас виборів виясно, що міністер скарбу не має бути виключно скарбником Генеральної Старшини, як то було до цього часу, а займати ся також організацією грошових інституцій—щадничих, позичкових і т. д., брак яких відчуває ся дуже гостро, як у таборі так і на робітничих командах. Після виборів президент Народної Ради т. К-ак, запросивши членів правительства зайняти свої місця, звернув ся до них з коротеньким привітом від Народної Ради.

Приймаєть ся справа намічення дальшого порядку нарад Народної Ради, але тому що багато членів Народної Ради мають поглядити справи в організаціях, де вони так чи інакше зайняті, рішено засідання Народної Ради відкласти до вівторка 12. червня, а тим часом комісія займаєть ся виробленням подробиць конституції, що дотикають

ся відношення поодиноких таборових організацій до Генеральної Старшини і т. ин. На сім засіданні закрито в 11' з. годині дня.

//.

На Волинські школи.

Цими днями одержала Генеральна Старшина повідомленне від Союзу Визволення України про засноване на зайнятих землях Волині трійох шкіл, кожна з яких буде присвячена імені одного з трійох українських таборів полонених у Німеччині. Засновуєть ся там також Комітет для несення помочи виселенцям, куди й будуть відтепер направляти ся жертви на сю ціль.

Подаючи до відома товаришів ся радісну вістку, редакція з свого боку повідомляє, що жертви на волинські школи, які надходитимуть тепер до редакції будуть уважатися як жертви на удержанне школи імені вецлярського табору.

Маємо надію, що товариші пам'ятимуть про моральний обовязок: удержувати сю школу своїми щедрими жертвами, тим більше, що вона звязана тепер з імям нашого табору. А при складаню сих жертв не забуватимуть також і про бідних людей, відірваних від рідного села і хати.

Жертви.

На будову пам'ятника. номер. тов. м. ф.
 Ком. Grube Fortuna, . . . 1950
 „ Forsthaus Dianaburg, № 3875, т.т. К-е—50 ф., Ко-в—30 ф., С-к—20 ф., Про-ко—20 ф., С-в—40 ф., Тр-в—25 ф., О-н—20 ф., Е-г—20 ф., Ш-к—20 ф., М-ко—10 ф., К-ла—10 ф., В-н—10 ф., К-ко—10 ф., Б-уи—10 ф., Фі-к—10 ф., Ци-в—10 ф., Ве-ко—10 ф., Че-с—10 ф., Від т. NN—30 ф. Разом на суму 410

На хорих в лазареті.

Ком. Kleestadt, № 1711 . . . 5—

На січовий прапор.

Ком. Kleestadt, № 1711, т. Д. Х-кий . . . 1—

На організаційні цілі.

Ком. Weejer, 1171 т. І. З-я . . . 5—

На часопис „Громадська Думка“.

Ком. Lehnhausen, № 2512, т. Па-да . . . 40—

На фонд національної оборони.

Ком. Osmorsleben, т. Мі-ко—30—

На т-во „Самост. Україна“.

За травень:
 Ком. Oberfor, Feldertücken Breunshheim, на бібліотеку 250
 „ Lauterbach „ „ —25
 „ Rockenberg, „ „ 120
 Разом за травень . . . 390

За червень:
 Ком. Grube Juno Nauborn, № 1436, т-во „Правда,“ на бібліотеку . . . 4—
 Ком. Michelbach Hütte . . . 4—
 „ Gau Bickelheim, № 1962. 3—
 „ Münster, № 2728 на біблот. 125
 Разом за червень. . . 1220

Переписка Редакції.

Тов. Кашельгородському, Венгрія.
 На жаль, не можемо помістити Вашого вірша „Важанне“, бо не беремо ся виправляти його в тій часті, де вжито слово „мука.“ А вірш гарний і ми ширю адлячі за ласку, що з далека звернули ся до нас з красивим словом. Просимо й на далі дописувати до нашої часописі.

Ком. Oberauroff, т. А. Бу—к. Відтепер будемо слати Вам по 1 примірник нашої часописі.

Ком. Bad-Ems, № 2782. Гроші одержано. Календар „С. В. У.“ й часопис: посилаємо.

Ком. № 2662, т. № 670. Послаємо Вам накладною платою: 1. календар—1 м., 1. серію карток—75 ф., 1. стінний календар—5 ф. Разом на суму—1 м. 80 ф.

Ком. № 1240, т. Ф. М—в. Гроші одержано. Буквар вам посилаємо.

Ком. Steinbach, т. А. Ана—в. Висилка часописі була припинена, бо невірна адреса. Тепер часопис буде посылати ся. Гроші (85 ф.) ще не одержані.

Ком. 4352, т. Я. То—п. Гроші (1 м.) одержані. Шлемо вам часописей і книжок на 1 м. 30 ф., тому дослаємо на 30 ф. рахунок, який просимо оплатити.

ГОЛОДШЕННЯ.

Подаєть ся до відому товаришав, які вклали гроші в Комітет по здобутку продуктів для полонених нашого табору, але при розв'язанню діла не були присутніми в таборі, що вони можуть одержати свої вклади назад, надіславши квитки на імя Генеральної Старшини з зазначенням на квитках, що гроші повиністю одержані, після чого вклади будуть повернені через почту.

Вклади менше 20 мар. висилають ся зразу, а коли більше—то в кілька разів.

Комітет.

У неділю, 10. червня, в помешканню Клубу, о 2. годині по обіді відбудеть ся загальні збори т-ва „Український Клуб“ зі слідуочим денним порядком:

- 1) Читанне протоколу;
- 2) Звіт Управи про П місячну діяльність і затвердження членів Управи;
- 3) Звіт ревізійної комісії;
- 4) Розділ зиску;
- 5) Біжучі справи і вільні внесен.

Просить ся т. т. членів прибути на збори точно о 2 год. по обіді.

Управа.

ТЕАТР.

НАРОДНИЙ ДІМ у таборі ВЕЦЛЯР.

СЬОГОДНЯ, 10. ЧЕРВНЯ 1917. р.

Музично-Драматичним Товариством ім. М. Лисенка

буде виставлено:

„ЗАРУЧИНИ ПО СМЕРТИ“

Комедія з міщанського життя в 2-х діях Паливоди-Карпенка.

ДІВЕРТИСМЕНТ.

Початок рівно в 7. год. вечера.

Цни на вступ: 50, 40, 30, 20, 15, 10 і 5 фен.

дучого політичного ладу; крім того з'їзд висловився за можливо найшвидшим здійсненням національно-територіальної автономії України з забезпеченням прав національної меншости. В аграрній справі з'їзд признав, що соціалізацію землі в умовах української економічної дійсності тяжко здійснити й що найвідповіднішою формою передачі землі народів є націоналізація землі, причім видатки на переведення земельної реформи треба віднести на рахунок держави. Конче необхідним з'їзд признав питання про злиття всіх соціалістичних партій України. В справі війни з'їзд висловився за її продовженням, наскільки війна буде боронити волю. Не зважаючи на Українські Установчі Збори, партія українських с.-р. прийме найактивнішу участь у всеросійських Установчих Зборах. На закінчення з'їзд вибрав комітет партії. Председателем центрального комітету вибрано о. Ковалевського. На днях у Києві вийде орган центрального комітету партії українських соц.-революціонерів—„Боротьба“.

Ухвали з'їзду українських соц.-рев.

В доповнення до поданої вістки про з'їзд українських соц.-рев. подаємо за „Русск-им Слово-м“ з 8. мая (25. квітня), що в аграрній справі партія у. с.-р. признає остаточною цілю цілковиту соціалізацію землі, тепер же буде настоювати на переданні всіх кабінетських, удільних, монастирських та приватних земель на Україні в український земельний фонд. Поділ земель з фонду має бути опертий на передання землі в користування працюючому люду через громадські організації.—До часу переведення в життя земельної реформи тимчасове правительтво повинно заборонити всі приватні операції землею й поробити енергійні кроки для припинення варварського нищення ліса.—У відношенню до тимчасового правительтва з'їзд ухвалив підтримувати його остільки, оскільки його політика буде відповідати інтересам працюючих мас.—Оборону держави з'їзд признав необхідною доти, доки центральні держави не зречуться анексіонних планів. На мирній конференції повинні по думці з'їзду бути й представники недержавних націй.

Українська проповідь у київських Соборі.

„Новое Время“ з 1. мая (18. квітня) доносить з Києва: Перший раз у Софійському соборі в часі літургії виголошено проповідь в українській мові.

Українська маніфестація в Пятигорську.

„Утро Россіи“ з 9. мая (26. цв.) доносить з Пятигорська: Відбула ся грандіозна маніфестація п'ятигорських Українців. Розвітали ся прاپори з надписами: Хай живе вільна Україна.“ Українську Раду вітали всі місцеві національні організації й політичні партії. Зі станиць приходять прошення про відкриття українських шкіл.

Про спосіб розв'язання земельної справи на Україні.

Як доносить „Русское Слово“ з 30 (17) квітня з Києва, українська радикально-демократична партія, обговорюючи земельне питання, признала, що землі приватних власників повинні перейти в національний земельний фонд за плату, бо примусове вивласнення земель від власників безплатно передовсім загрожуює країні великими комплікаціями під економічним і фінансовим оглядом. Крім того таке розв'язання справ може викликати великі неспорядки, які без сумніву постараться використати на свою користь вороги української автономії й федеративного ладу в Росії. До відомості партії дійшло, що деякі селяне висловлюють ся за таким порядком викупу землі: в кого більше землі—для того менша викупна плата, в кого менше землі—для того більша плата. Партія признала таку ідею правильною, принципіально одобрила такий порядок переходу землі до працюючого народу.

День Національного Фонду на російській Україні.

Київська „Нова Рада“ в 32. з 6. (19) с. м. містить на першій місці отсей поклик:

Громадяне! Слушний час настав. Відбудовується Вільна Україна. Більше як 250 років чекав того український нарід і час настав. Творить ся нова організація Вільної України. На чолі справи стали представники всього нашого народу, але

без матеріальних засобів посунути і неможливо. Ми не маємо скарбових (казонних) коштів, ми не володіємо тими податками, що виплачуємо до казни, і через те Центральна Українська Рада признає „День Національного Фонду.“ Сим днем назначено Зелені свята.

Громадяне! Доля судила нам стати учасниками найсвятішої хвилини в життю України. Не залишаймо ся ж холодними глядачами історичного моменту, але як громадяне вільної рідної землі рушаймо всі на допомогу її.

Товариші наші, що стали на чолі національної справи, віддають їй всю силу свого духа, все своє життя,—віддаймо-ж і ми на неї свій одиоденний заробіток, або прибуток, і тим зміцнимо дорогу всім справу.

Україна—край демократичний, вона не має магнатів, що підперлиб сотнями тисяч наш національний фонд, але одиоденний заробіток народу переважить жертву багатирів.

Народе український, звертаємось до тебе.

Звертаємось до всіх, що сприяють волі й добробуту народу: Вільна Україна забезпечить всім людям, що живуть на її території, волю, братерство й хліб.

Гроші просимо надсилати на адресу скарбника Національного Фонду: Київ, Педагогічний Музей, В. Володимирська 57. Знайдіть Васильови Мирній.

Комітет Національного Фонду.

Українські часописи на російській Україні.

...З київської „Нової Ради“ (ч. 28, 29, 1 32.) довідуємо ся, що на російській Україні виходять отсі українські часописі:

„Нова Рада“, виходить з 25 марта що дни. Редактор А. Ніковський. Видає: „Товариство для підмоги літературі, науці і штуці“.

„Робітнича Газета“, центральний орган У. С. Д. Р. П. Редактор В. Винниченко. Виходить з 30. квітня. Редактор М. Ковалевський, Київ.

„Літературно-Науковий Вістник“, місячник літератури, науки і громадського життя. Київ.

„Жіночий Вістник“. Редакційна комісія „Українського Жіночого Союзу“ приступає до видавання що тижневого органу „Союзу“ під назвою „Жіночий Вістник“. Перше число „Жіночого Вістника“ вийде в половині червня. Метою „Жіно-

чого Вістника“ буде координація жіночої громадянської праці для добра України; хто надіється в с'їм журналі найти які небудь чисто феміністичні, суфражетські тенденції, нехай не передплачує „Жіночий Вістник“, бо в н'їм сеї поживи не знайде. Київ.

„Шлях“. Вістник літератури, мистецтва та громадського життя. Редактор видавець: Хв. Коломийченко. Місячник. Москва.

„Київська Земська Газета“. Видання київського губернського Земства. Редакція: Член управи В. Прокопович та зав. ред. Б. Дорешкевич.

„Вісти київського губернського Виконавчого Комітету“. При губернським комісарі Тимчасового Уряду.

„Комашня“, видання київського Союзу установ дрібного кредиту. Редактор Ф. Матушевський. Київ.

„Театральні Вісти“, орган українського театрального організаційного комітету. Виходить що-тижня. Київ.

„Стерно“, вістник київського українського студентства. Київ.

„Боротьба“, орган Центрального Комітету української П. С. Р. Виходить раз на тиждень. Київ.

„Рідне Слово“. Видає харківський організаційний Комітет. Виходить що-тижня. Харків.

„Каменяр“, орган учеників середніх шкіл м. Києва.

„Вістник Товариства Просвіта“ у Катеринославі.

„Українське Слово“. Видання Одеського українського керівничого Комітету. Редактор В. Чеховський. Одеса.

„Народні Бажання“. Видання ольгопольського відділу Союзу подільських Українців. Ольгополь, Под. губерни.

„Звенигородська Зоря“. Виходить що дня з 1. мая. Редактор І. Пицаленко. Видає Звенигородська земська Управа. Звенигородка, Київська губ.

„Вільна Україна“. Виходить що-тижня. Редактор В. Камінський. Видає Союз українських автономістів-федералістів в Умані.

„Чорноморська Рада“. Виходить що тижня. За редакцію відповідає Пр. Воронін. Видає „Чорноморська Рада“. Новоросійськ.

„Степ“. Періодичне видання українського товариства „Просвіта“ у Павлограді.

велика частина людей, яка тікає від політики—вона теж бере участь у політиці. Якжеж саме? А так, просто. Ця часть людей знає тільки одну політику, яка каже: „Є закон, що ти за 1 десятину землі мусиш заплатити 2 рублі податку“, а тому, рад-не-рад, мусиш з під землі видобути 2 рублі й заплатити. Коли всі ці люде, (яких ми причисляли до 1-шого роду людей)—тікали, ховали ся від тої політики, яка творить, укладає закони, то за ними наздогін біжить другий відділ політики, а це саме політика, яка приказує виконати вже установленний закон і вона силою заставляє сповнитися закон. Іншими словами: Тікав ти тоді, як творили політику, як ухвалювали закони,—стій тепер і сповни цей закон, який тобі ухвалили. Значить ся 1-ший рід людей

є теж політиками, але тільки такими які тільки і знають: „За 1 десятину я маю заплатити 2 рублі податку в рік“.

Другий же рід людей знає не тільки ту політику, що й 1-ший рід, але вже здалека слідує за тим, що робить ся в політиці законодавчій, хоч... самі не хочуть близько до законодавчої політики підступати.

А вже 3-тій рід людей береть ся і до законодавчої політики. Вони кажуть: Коли ми хочемо, щоб життя в нашій державі було краще—треба кращого ладу, устрою державного—треба ладу добрих законів. А добрі закони можуть вийти тільки тоді, як ми будемо на сторожі в той час, коли закони ухвалюють ся. Себо: хочемо, щоб устрій державний на Україні був демократи-

чний—треба самому брати активну участь, як такий устрій укладає ся.

І коли при збиранню підписів на мандат для тов. Скорописа на право заступництва в Петрограді прийшов хто до політиків 3-го роду і сказав: „Підпиши себе,“ то він, дізнавшись про що ходить, не думав довго, а підписав. Чому? Бо він знає, що як він не подасть свого голосу тоді, як творить ся закон на його шкуру, то закон вийде для його некорисний, несправедливий, який тільки й буде ціле життя тягаром для його самого й для дітей та внуків.

Чому ж але так на світі жити, коли є 3-тій рід людей, які стараються про добро для всіх? Чому? Огляньмо ся кругом себе, роздивим ся до якого роду „політиків“ належить кождий з нас. Побачимо, що най-

менше є політиків в 3-ому—а найбільше в 1-ому.

Ті, які належать до 3-ого роду політиків мусять бороти ся не лише за кращі права й закони для себе, а вони кладуть своє здоровля й життя в боротьбі і за тих „політиків“, які причисляють себе до 1-шого й 2-го роду людей. А тому, що тих добрих політиків з 3-ого роду є дуже мало, то в ни немає такої сили, як того вимагає політична боротьба. І в міру того, як „політики“ з 1-го й 2-го роду людей переходять поволі в 3-тій рід політиків, разом зі зростом політичної сили 3-ого роду політиків—змінюється й творять ся закони, чи то устрій державний в користь тої класи, яка має більше політиків 3-го роду.

(Д а л і б у д е).